

Regiobijeenkomst over bestuurssamenstelling, verkiezingen en financiering

Brandende kwesties op het hofstedelijk podium

Tijdens de regiobijeenkomst die op 8 oktober jl. op het kantoor van de Unie van Waterschappen werd gehouden, spraken bestuurders en medewerkers van waterschappen en Unie over een aantal actuele thema's die de waterschapswereld intensief bezighouden en die de toekomst van de waterschappen in belangrijke mate bepalen. Het resultaat was een open, constructieve en kritische discussie, waarbij ideeën, standpunten en opvattingen in hoog tempo de revue passeerden. Aan Unievoorzitter Sybe Schaap de schone taak om de discussie ordentelijk te laten verlopen; hij trad als dagvoorzitter op.

— Alexander Haje

Bestuurders en medewerkers van waterschappen waren naar de hofstad gekomen om te praten over de waterschapsbestuurssamenstelling, waterschapsverkiezingen, financiering van het watersysteembeheer, en de financiering en organisatie van het waterketenbeheer. Tweeënhalf uur lang werd er gesproken over deze actuele en brandende kwesties. Na een inleidend woord van Herman Havekes van het Uniebureau volgde een discussie aan de hand van een twaalfstal spraakmakende stellingen. Dagvoorzitter Sybe Schaap benadrukte nog eens dat het van groot belang is

volgens hem ook een oplossing bieden voor verkiezingsfraude, een fenomeen waar de waterschappen recentelijk mee zijn geconfronteerd en dat in de toekomst voorkomen moet worden. "Wel", opperde Havekes, "zou een afschaffing van het personenstelsel ook een zekere politisering van het waterschapsbestuur kunnen betekenen." Met name over die politisering zou tijdens de regiobijeenkomst nog uitgebreid worden gediscussieerd. De meningen hierover blijken sterk verdeeld. Daaruit kan worden opgemaakt dat het kabinetsplan om een lijstenstelsel te gaan introduceren niet door iedereen met open armen wordt ontvangen.

motie die de regering oproept om ruimte te bieden voor andere modellen. "Laten we ons dus niet blindstaren op één model, maar ook onze ogen richten op andere samenwerkingsvormen." Zijn inleidend betoog afsluitend kwam Havekes tot de volgende conclusies. Één, de modernisering van de bestuurlijke en financiële structuur van het waterschap komt nu echt los. Twee, de ministeries van Verkeer & Waterstaat en VROM zijn nu als eerste aan zet. Drie, de waterschappen moeten ideeën en expertise aanreiken. Daarmee moet niet te lang worden gewacht. De tijd is schaars, er is tempo nodig, 2006

de kans op verkiezingsfraude zal verkleinen, zoals werd gesteld, daarover bleken de meningen veel minder verdeeld. Om een herhaling van dat probleem te voorkomen, dient de oplossing te worden gezocht in geheel andere hoek: Het invoeren van een legitimatieplicht.

Het laatste gespreksonderwerp tijdens de Haagse regiobijeenkomst was de financiering van het watersysteem, en de organisatie en financiering van het waterketenbeheer. Zes stellingen kwamen ter tafel, waaronder deze: De waterschappen moeten een samenwerkingsovereenkomst met alle gemeenten in hun gebied afsluiten; een watertoets moet die samenwerking beoordelen.

Een goede zaak vinden velen, want ook de politiek wil immers dat er niet vrijblijvend wordt samengewerkt. De vraag is alleen: hoe elimineer je die vrijblijvendheid uit de samenwerking tussen waterschappen en gemeenten? "Dat is de taak waarvoor we nu met z'n allen staan", zei Schaap. En met die opgave togen alle waterschappers naar huis en werd de regiobijeenkomst op het hofstedelijk podium afgesloten.

— Het verslag van de regiobijeenkomsten is terug te vinden op de ledensite van de Unie van Waterschappen in het onderdeel Nieuws, onderwerp 'uit Het Waterschap'. Voor toegang tot de ledensite moet u zich aanmelden. De inlogprocedure werkt als volgt: u klikt op de website van de Unie van Waterschappen www.uvw.nl op het tabblad 'leden'. Daar verschijnt een aanmeldscherm. Als u op 'hier' klikt kunt u uw gegevens invullen en krijgt u uw inloggegevens.

'De modernisering van de bestuurlijke en financiële waterschapsstructuur komt nu echt los'

om de invloed van de waterschappen nu te laten gelden en eensgezind een stem in politiek Den Haag te laten horen. "Er staan ons immers belangrijke wijzigingen in de waterschapswetgeving te wachten", zei Schaap. Hoogste tijd dus om de horloges gelijk te zetten en samen een koers uit te stippelen.

— Politisering

— Herman Havekes stond uitvoerig stil bij de bestuurssamenstelling van de waterschappen. "Doordat de categorie gebouwd vervalt en opgaat in de ingezetenen (huishoudens) en bedrijven, zullen ingezetenen de overhand kunnen krijgen in het waterschapsbestuur", zei hij. "De vraag is of dat een gewenste ontwikkeling is". Het voorstel van het Kabinet om het personenstelsel af te schaffen en een lijstenstelsel bij de waterschapsverkiezingen in te gaan voeren, kan

— Tempo maken

— Havekes ging aansluitend in op de financiering van het watersysteembeheer. Hij liep daarmee vooruit op de stelling of waterschappen nu wel of niet dezelfde kostentoedelingsmethodiek moeten hanteren. "Gaan wij voor uniformiteit of willen we regionale differentiatie?" vroeg hij zich af. "Willen wij eenheid of juist niet? En: welke kostentoedelingsmethodiek is preferabel? In de praktijk worden momenteel namelijk verschillende systemen gehanteerd." Een derde hoofdpunt van zijn betoog was de financiering en organisatie van het waterketenbeheer. Hij refereerde aan de Tweede-Kamer motie van Van Lith (CDA) en Geluk (VVD). Beide politici geloven niet in het succes van de door het kabinet beoogde ene nota, het ene tarief en het waterketenbedrijf. Havekes sloot zich graag aan bij genoemde

—het jaar waarin de staatssecretaris een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer in wil dienen- staat al bijna voor de deur. Vier, met verdere kostenbesparingen (die vooral door samenwerking met de gemeenten gerealiseerd moeten worden), moet door de waterschappen een krachtig signaal aan de politiek worden afgegeven.

— Democratisch beginsel

— Sybe Schaap had als dagvoorzitter de lastige taak om in betrekkelijk weinig tijd twaalf stellingen ter tafel te brengen. Ook hier bleek tempo vereist, want om in anderhalf uur het gehele scala van bestuurlijke en financiële waterschapsvernieuwing de revue te laten passeren, is een bijna bovenmenselijke opgave. Toch leverde de discussie, ondanks die beperking, een aantal interessante inzichten op.

Er blijkt in waterschapskringen verschillend te worden gedacht over het gegeven dat een meerderheid van ingezetenen straks zitting zal nemen in het waterschapsbestuur. Is dit nu werkelijk een slechte ontwikkeling? vroeg Schaap zich af. Ja, klonk het uit een aantal monden, het is niet goed als ingezetenen als één blok opereren in het bestuur. Niet iedereen bleek het daarmee eens te zijn. Door juist alle ruimte te geven aan een lijstenstelsel toon je je een voorstander van het democratisch beginsel, vonden anderen. Nee, zeiden enkele criticasters, laten we wat we nu hebben vooral niet weggooien. Daar krijgen we spijt van.

— Van eensgezindheid was ook geen sprake toen Sybe Schaap het woord politi-

sering in de mond nam. Want sprekend over het beoogde lijstenstelsel groeit bij sommigen toch de angst dat het waterschapsbestuur ten prooi zal vallen aan politieke invloedssferen. Met andere woorden: Zal de toon in het bestuur straks worden gezet door de politieke partijen die door een invoering van het lijstenstelsel zichzelf geen belemmeringen meer zien opgelegd? Een vrees die leeft in waterschapskringen, zo kwam uit de discussie naar voren. En dat terwijl anderen juist weer beweren dat er een positieve werking van het lijstenstelsel uitgaat. Een lijstenstelsel versterkt immers de aandacht voor water binnen de partijprogramma's van politieke partijen. En dat is alleen maar toe te juichen.

Of de invoering van het nieuwe kiesstelsel